

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

1040 София, ул. "Славянска" №1, тел.: 02/ 91 408(централа), факс: 02/ 987 00 98

Изх. № 11-00-21/03.02.2003
(Моля, цитирайте при отговор)

На Ваш №.....

*К.Е.К. К.Д. № 23/2003
До съв. президента
всички съдили
04.11.2003*

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТАНОВИЩЕ

от

Антон Станков-министър на правосъдието

по

конституционно дело № 23 от 2002 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ
СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 21.01.2003 г. съм конституиран като заинтересувана страна по конституционно дело № 23 от 2002 г., образувано по искане на Общото събрание на гражданската колегия /ОСГК/ на Върховния касационен съд /ВКС/ за даване на задължително тълкуване на чл.119, ал.1 и чл.124 от Конституцията и за установяване на противоконституционност на § 17, 20, 21, 23 и 34 от Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс /ЗИД ГПК/-ДВ, бр.105 от 2002 г.

С посоченото определение искането е допуснато за разглеждане по същество за установяване противоконституционност на § 17, 20, 21, 23 и 34 от ЗИДГПК- ДВ, бр.105 от 2002 г. и отклонено за даване на задължително тълкуване на чл.119, ал.1 и чл.124 от Конституцията.

ОСГК на ВКС счита, че с промените, осъществени с § 17, 20, 21, 23 и 34 от ЗИДГПК, с които на ВКС са възложени правомощия на съд по същество, се нарушават чл.119, ал.1 от Конституцията, в която третата съдебна инстанция е дефинирана като касационна, и

чл.124 от Конституцията, възлагаща на ВКС функцията на върховен съдебен надзор за точно и еднакво прилагане на законите от всички съдилища.

Искането е неоснователно по следните съображения :

I. Предварителни бележки :

1. Родината на касационното обжалване е Франция като първоначалната му уредба датира от 1738 г. Касационният съд не се счита за трета инстанция, а на касационното обжалване се гледа като на извънредно средство, целящо да обезпечи точното и еднакво приложение на законите от всички съдилища в страната чрез т.нар. касация в интерес на закона. Решението на касационната инстанция няма действие между страните по делото, а прогласява какъв е точния смисъл на съответния закон. Ако отмени решението като неправилно, касационният съд винаги връща делото за ново разглеждане на въззивния съд.

Френското касационно обжалване е възприето от много европейски държави /Белгия, Италия, Испания, Русия /. То е било възприето и от нашия Закон за гражданското съдопроизводство /без касация в интерес на закона/ до влизането в сила на ГПК през 1952 г.

2. Като аналог на френското касационно обжалване в Германия, Австрия и Швейцария е въведено т.нар. ревизионно обжалване. Съществената разлика между него и френското касационно обжалване е, че то е уредено от самото му въвеждане като трета инстанция, предназначена да даде защита срещу порочни решения на въззивните съдилища. Ревизионният съд може, когато порокът се състои само в нарушение на материалния закон, да реши спора по същество, без да връща делото за ново разглеждане. Върховният съд на Германия приравнява необосноваността на решението на нарушението на материалния закон и затова при необоснованост на решението не връща делото за ново разглеждане, а го решава по същество.

3. Тенденциите в развитието на касационното и ревизионното обжалване са към тяхното сближаване и уеднаквяване.

Чрез практиката на касационните съдилища на Франция и Италия необосноваността на решението е въведена като основание за обжалване, въпреки пълното мълчание на закона в държавите, практикуващи касационно обжалване.

Правомощието на ревизионният съд да реши сам делото по същество, когато единственото нарушение, допуснато от въззивния съд, е неправилно прилагане на материалния закон, е възприето и във Франция с реформата от 1980 г. като е изоставена двувековната традиция, касационният съд, когато касира решението, да връща винаги делото за ново разглеждане.

Нещо повече, общото събрание на френския касационен съд, е овластено да реши делото по същество, когато въззивният съд не се е съобразил с даденото от касационния съд тълкуване на закона и на това основание решението му е било отново обжалвано пред касационния съд. Така на безмислената разходка на делото между въззивния и касационния съд е сложен край. По този въпрос френското касационно обжалване изпреварва ревизионното обжалване.

Посоката на промените изразява стремежа към намаляване на процесуалния формализъм и постигане на по-голяма бързина при касационното обжалване-чрез разширяване на случаите на задържане и решаване на делото по същество от самата касационна инстанция, както и чрез ограничаване на опасността на многократност на касационното обжалване.

4. У нас, още при реформата от 1997 г. на ГПК, касационното производство бе регламентирано с белези както на класическото касационно обжалване, така и на ревизионното обжалване. Подобно на ревизионното обжалване и за разлика от френското касационно обжалване, нашето касационно обжалване е съставка на триинстанционен исков процес. ВКС е трета инстанция. В същото време според чл.124 от Конституцията и подобно на френското касационно обжалване е средство за обезпечаване на точното и еднакво прилагане на закона от всички съдилища, без обаче да е регламентирана касация в интерес на закона.

С промените в ГПК от 1999 г. бе възприето правомощието на ВКС да реши сам делото по същество, когато единственият порок на обжалваното неправилно решение на въззивния съд е грешка при прилагането на материалния закон. По този начин нашето касационно обжалване се оказва уеднаквено с ревизионното и френското касационно обжалване.

II. По претендираната противоконституционност на § 17, 20, 21, 23 и 34 поради противоречие с чл.119, ал.1 и чл.124 от Конституцията.

С § 17 ЗИДГПК необосноваността на въззивното решение е регламентирана като самостоятелно основание за касационно обжалване.

С § 20 ЗИДГПК се правят корекции в правомощията на ВКС като касационна инстанция. Предвидено е при повторно разглеждане на делото от от най-висшата съдебна инстанция, ВКС да да реши спора окончателно по същество. Във връзка с това в чл.218, ал.2 ГПК законодателят е посочил принципното разрешение, че при новото разглеждане на делото от ВКС се допускат само доказателства за новооткрити обстоятелства след повторното

разглеждане на делото от въззивния съд и за проверка на събраните доказателства при това разглеждане.

Промяната, извършена с § 21 и 23 ЗИДГПК / отмяна на чл.231,ал.1, буква “д” и на чл.234, ал.5 ГПК / следва от това, че ВКС не може да връща повторно делото на въззивния съд. Тези разпоредби не са атакувани самостоятелно, а като обусловени от промяната на чл.218и ГПК.

С § 34 ЗИДГПК е предвидено допускане на обезпечителна защита във всички стадии на процеса.

В обобщение, атакуваните текстове се отнасят до правомощията на касационната инстанция по разглеждане и решаване на делата.

Конституцията не съдържа изрична регламентация на правомощията на съответните по степен съдилища. Член 119, ал.1 от основния закон не прогласява изрично дори триинстанционността на съдебното разглеждане на делата. Този текст урежда степените съдилища без да се ангажира с броя на инстанциите и със съотношението между редовните и извънредните способности за атакуване на съдебните решения. Конституционният съд в Решение № 16 от 1998 г. и в Решение № 27 от 1998 г. приема, че на основата на чл.119, ал.1 от Конституцията съдопроизводството / и по граждански, и по наказателни дела / е по принцип триинстанционно, без да съществува конституционен императив в този смисъл.

Основният закон, обаче, не предопределя самия характер и форми на триинстанционната система. В рамките на триинстанционното производство могат да се приемат различни законодателни решения. Аргумент за това е чл.133 от Конституцията, който определя, че дейността на съдилищата се определя със закон и § 4 от Преходните и заключителните разпоредби /ПЗР/ на Конституцията, обвързващ влизането в действие на новата организация на съдебната власт с приемането на процесуалните закони. В Решение № 7 от 1994 г. Конституционният съд е тълкувал § 4 от ПЗР на Конституцията в смисъл, че докато структурното изграждане на новите съдебни инстанции може да бъде започнато и преди приемането на процесуалните закони, самото действие на създаващата се организация на съдебната власт, е предвидено да започне след приемането на съответните промени в ГПК, ЗАП, НПК. Дотогава, според Конституционният съд, организацията на съдебната дейност трябва да се осъществява по съществуващите към онзи момент процесуални правила.

Това разбиране на Конституционния съд също отразява виждането, че на конституционен ниво не са предопределени нито характера, нито формите на триинстанционното производство.

Подходът, Конституцията да не урежда характера и формите на триинстанционното производство, е напълно оправдан. Регламентирането на дейността на съдебните органи трябва да е съобразено и с настоящето, но да има предвид и бъдещето развитие на икономическите и социалните отношения. Това развитие може да наложи промени в регламентираната сфера на обществените отношения. Ако те не биха били определени от закон, а от самата Конституция, би се наложило и тя да се изменя. В същото време следва да се държи сметка, че Конституцията е основен, принципен и важащ за всички клонове на правото закон, който се характеризира с най-трайно уреждане на обществените отношения. От друга страна, безспорно е, че последните години на обществено развитие, се отличават с изключителна динамика. Промените в пазарното стопанство и гражданското общество рефлектират и върху дейността на съдебните органи, който следва да могат да отговорят на променящите се обществени условия.

Едва ли би могло да се отрече, че понастоящем правораздаването е бавно, мудно и неефективно. Бавното правораздаване, при което едно дело се разглежда по инстанциите с години, е равнозначно на отказ от правосъдие. В гражданския процес има ценности, с които трябва да се съобразява както законодателят, така и правораздаващият орган. Безспорно на първо място сред тези ценности стои постановяването на безпорочно решение, отговарящо на действителното положение между страните. Наред с това, не може да не се държи сметка за такива процесуални ценности като процесуалната икономия и бързината на правораздаването. Бавното правораздаване обезмисля дори постановеното правилно решение. Доверието на обществото към правосъдието се подкопава.

От въвеждането на касационното производство през 1997 г., с измененията от 1999г. и 2002 г., законодателят се опитва да намери оптималната организация на производството пред най-висшата съдебна инстанция, за да се постигнат целите на правораздаването.

Първоначалната уредба на касационното производство в ГПК от 1997 г. предвиждаше, че ВКС, когато отмени решение на въззивния съд, винаги връща делото за ново разглеждане и неговите указания не са задължителни. Тази уредба бе остро критикувана в правната литература. / Вж. статията на Сталев, Ж., Въззивното и касационното обжалване след реформата на ГПК, монографията на Корнезов, Л., Касационно производство, Мингова, А., Въззивно и касационно обжалване на съдебните решения /. Уредбата бе определена като вечен пинг-понг между въззив и касация, при който делото като тенисова топка снове между корта на ВКС и на

въззивния съд в пълно противоречие с интересите на правосъдието, изразяващи се в бързина, процесуална икономия и защита на страната, която е права в правния спор, като процесуален лабиринт, от който може и да няма изход.

Изложените съображения доведоха до извода, че се налагат законодателни промени. Те намериха израз в изменената със ЗИДГПК от 01.07.1999 г. ал.2 на чл.218з, в която бе предвидено, че “ако решението е отменено само поради нарушение на материалния закон, ВКС решава спора по същество”. В противоречие с изричната разпоредба на чл.218 з, и с нейните цели, практиката на ВКС бе и при нарушение на материалния закон да връща делото на въззивния съд. Според проф. Сталев “това връщане е напълно безцелно, защото според чл.218з, ал.1 въззивният съд е обвързан от указанията на ВКС относно прилагането на материалния закон” /Вж. Българско гражданско процесуално право, Сиела, 2001 г., стр. 528/

Целта на последната промяна в ГПК, включително и в касационното производство, е ускоряване на гражданското съдопроизводство, за да може действително гражданският процес да даде защита на правоимощия и да наложи санкция на правонарушителя.

1. По §17 ЗИДГПК :

В чл.218б, ал.1, буква “в” до редакцията ѝ от ДВ, бр.105 от 2002 г., необосноваността не бе включена изрично като касационно основание за отмяна на въззивното решение.

Според проф. Сталев “да се остави в сила обжалваното решение, когато то очевидно противоречи на действителното фактическо положение, е трудно съвместимо с изискването на чл.121, ал.2 от Конституцията производството по делата да осигурява установяването на истината”-Българско гражданско процесуално право, 2001 г., стр.524. Според него този пропуск на законодателната уредба трябва да се отстрани с помощта на разширително тълкуване от ВКС на понятието “материален закон”, за да се възстанови необосноваността на решението като отменително основание. С Тълкувателно решение от 17.07.2001 г. ВКС включи необосноваността като касационно основание като я приравни на нарушение на съществени процесуални правила. Това показва, че и за самия ВКС е извън съмнение, че при необоснованост въззивното решение не може да бъде оставено в сила, че необосноваността е тежък порок на решението, който е основание за касационно обжалване. Изводът е, че нито в доктрината, нито в практиката на ВКС, нито в разбирането на законодателя има противоречие относно това, че необосноваността е основание за касационно обжалване. Изключително в

дискреционната власт на законодателя е да прецени дали необосноваността да бъде посочена изрично като отменително основание в текста на закона или да остави фактическото положение тя да е въведена като основание за обжалване от доктрината и тълкувателната практика. Ето защо е абсурдно да се твърди, че § 17 е противоконституционен-напротив, регламентирането на необосноваността в текста на закона е в съответствие с конституционните правомощия на Народното събрание по законодателен ред да определи един от принципните въпроси на касационното производство.

По скоро, от искането на ВКС може да се направи извода, че възраженията им са насочени към правомощията на ВКС при отмяна поради необоснованост да решават спора по същество. Но това не е предмет на регламентацията на § 17, а на § 18, който не е оспорен. Независимо от това ще споменем, че в страните с класическо касационно и ревизионно обжалване необосноваността е приравнена или към нарушаване на материалния закон, или към нарушение на процесуалния закон. В зависимост от това и правомощията на висшата инстанция са различни, т.е. възможни са различни процесуални уредби на правомощията на касационната инстанция, когато отмени решението поради необоснованост. У нас необосноваността не е ново основание, водещо до неправилност на решението. То е познато на българският граждански процес от 1952 г. до 1997 г. По проблемите на необосноваността има богата съдебна практика и публикации, така, че уредбата му едва ли ще създаде някакви проблеми в практиката. Без да се робува на процесуални схеми, с оглед на икономичността на съдопроизводството, това законодателно разрешение е рационално. То не разкрива противоречие с конституционните текстове на чл.119, ал.1 и чл.124.

2. По § 20 ЗИДГПК:

До промяната на режима на касационното обжалване с ДВ бр.105 от 2002 г. бе открита възможността за неограничен по брой разхождане на делото между въззивния и касационния съд при отмяна на въззивното решение като неправилно поради съществени процесуални нарушения. Това разрешение се оказва явно нецелесъобразно. Във всяка правораздавателна система процесуалните механизми за атакуване на порочни правораздавателни актове имат своя количествен и времеви предел. Това произтича от изискването за окончателна стабилност на правораздавателните актове, за да могат те да осъществяват своята защитна функция по отношение на материалните права.

Новото законодателно разрешение е доближено до режима от 1983г. Тази регламентация е от контролно-отменителната система,

но случаите са достатъчно сходни с днешното касационно производство. Натрупаният опит, практически доказал своята ефективност, следва да се ползва. Ненужна е догматична процесуална разточителност. Бързината, процесуалната икономия и интересът на обжалващия диктуват тази уредба. Опасението на ВКС, че при решаване на спора по същество от самия него, не би имало възможност за атакуване на собственото му решение в случай, че е порочно, е неоснователен. Статутът на ВКС, неговият състав и предоставени от закона правомощия, би трябвало да са достатъчна гаранция за перфектността на правораздавателните ѝ актове. Атакуваната разпоредба не е противоконституционна.

3. На това систематично място ще бъде разгледано претендираното противоречие с чл.124 от Конституцията, тъй като искането го свързва преди всичко с уредбата по § 20 и 21.

Конституцията в чл.124 очертава общата и най-съществена задача на ВКС да "осъществява върховен съдебен надзор за точно и еднакво прилагане на законите от всички съдилища". Тази функция на ВКС е неправосъдна, но тя се реализира чрез осъществяване на правосъдните функции на ВКС. Предвидената със ЗИДГПК компетентност на ВКС в определени случаи да се произнася по същество, разрешавайки правния спор, по никакъв начин не отнема или не ограничава функцията на ВКС по чл.124 от Конституцията.

Следва да се отбележи, че законодателната уредба на производството по граждански дела предвижда в редица случаи двуинстанционно производство, без право на касационно обжалване- чл.218а ГПК. В своята практика /Решение №16 от 1998 г. и Решение № 27 от 1998 г./ Конституционният съд приема, че дори стесняването на кръга на съдебните актове, които могат да бъдат обжалвани пред ВКС не нарушава правомощието му по чл.124 от Конституцията. Това е така, защото посоченото правомощие на върховен съдебен надзор е насочено върху всички съдилища, то няма за непосредствен обект правосъдните актове. Още по-малко би следвало да се влияе от характеристиката на тези правосъдни актове-дали ще разрешават спора по същество или са контролно-отменителни по своя характер. В цитираните решения Конституционният съд изразява виждането, че чл. 124 следва да се разглежда в съотношението му с други процесуални ценности, които законодателно трябва да бъдат защитени-възможност, която Конституцията е предоставила на законодателя.

Освен това, чл.124 от Конституцията трябва да се чете заедно с чл.125, тъй като според чл.125 от Конституцията по административни дела върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на закона упражнява Върховния

административен съд. Това идва да покаже, че правомощието по върховен съдебен надзор за точно и еднакво приложение на закона не е ограничено от характера и формите на процеса, нито от характеристиката на постановяваните актове. Следва да се има предвид, че правомощията на Върховният административен съд като касационна инстанция / чл.40 от Закона за Върховния административен съд / са аналогични на променената компетентност на ВКС със ЗИДГПК.

Конституционният съд приема, че както Върховният касационен съд, така и Върховният административен съд осъществяват своите правомощия по чл.124 и чл.125 от Конституцията преди всичко чрез своята тълкувателна дейност.

С оглед на изложеното, атакуваните разпоредби на ЗИДГПК не противоречат на чл.124 от Конституцията.

4. По § 21 и 23 от ЗИДГПК:

Както вече бе посочено, разпоредбите на § 21 и 23 не са атакувани самостоятелно, а като обусловени от § 17 и 20. По тази причина те няма да бъдат разгледени самостоятелно.

С оглед изразеното по-горе становище, искането и по отношение на § 21 и 23 е неоснователно.

5. По § 34 :

От влизане в сила на ГПК до въвеждането на триинстанционното производство през 1997 г., разпоредбата на чл.308 съществува в непроменен вид. Първото изречение на чл.308, ал.1 “Във всяко положение на делото до влизането на решението в сила ищецът може да поиска от съда, пред който делото е висящо, да допусне обезпечение на иска” урежда общите времеви предели на обезпечителната защита и компетентния съд за допускане на обезпечението. Чрез второто изречение, също в редакцията му преди ЗИДГПК от 1997г., се отстраняват всякакви съмнения относно темпоралния обхват на обезпечителната защита и компетентността за допускане на обезпечителни мерки-“Обезпечение може да се допусне и от второинстанционния съд, когато делото е висящо пред него.” При така очертаната правна уредба и наличието на двуинстанционно производство до ЗИДГПК от 1997 г. в практиката не съществуват съмнения относно приложението на чл.308, ал.1 ГПК. Обезпечаването на иск, по който не е постановено влязло в сила решение, може да се допусне от първоинстанционния или от второинстанционния съд, независимо дали това е районния, окръжния или Върховния съд. Същевременно посочената регламентация оставяше въвн от съмнение, че в производството по преглед по реда на надзора, обезпечаване на иск по чл.308, ал.1 ГПК не може да бъде

допуснато. Това се дължи на обстоятелството, че прегледът по реда на надзора бе уреден като извънреден, извънinstitutionен способ за защита срещу влезли в сила решения, поради което липсва основната предпоставка за приложимост на обезпечителната защита-наличието на висящ исков процес, по който няма поставено влязло в сила решение. При влязло в сила решение, с което искът е бил уважен, ищецът е защитен от настъпилите защитно-санкционни последици на съдебния акт.

Със ЗИДГПК от 1997 г. бе въведен триинстанционния исков процес като прегледът по реда на надзора бе заменен с касационното обжалване. Със същия закон е променена и редакцията на чл.308, ал.1, изр.второ ГПК като във второто изречение думата "второинстанционния" е заменена с "въззивния".

С оглед на новата редакция се постави въпросът дали ВКС е компетентен да допуска обезпечителни мерки, когато е сезиран за пръв път с молба по чл.308 в качеството си на съд, пред който делото е видящо. Неяснотата произхождаше от колизията между двете изречения на ал.1 на чл.308 ГПК. С Тълкувателно решение № 1 от 2001 г. ОСГК на ВКС прие, че ВКС не може да допуска обезпечение на иск, когато за пръв път е сезиран с молба от ищеца по чл.308, ал.1 ГПК като главните мотиви за това са : редакцията на изр.второ на ал.1 на чл.308 "Обезпечение може да се допусне и от въззивния съд, ако делото е висящо пред него", като по аргумент на противното, се прави извода, че въззивният съд е последната инстанция, пред която може да се търси обезпечителна защита ; че допускането на обезпечителната защита изисква преценка на вероятната основателност на иска, което от своя страна налага изследване на фактическата страна на спора. Последният мотив понастоящем е аргумент за атакуването на текста като противоконституционен.

Със ЗИДГПК, ДВ бр.105 от 2002 г. второто изречение на чл.308, ал.1 бе отменено. Във връзка с това следва да се каже, че текстът на чл.308, ал.1 при реформата от 1997 г. не е бил предмет на целенасочена и самостоятелна промяна. Колизията между двете изречения на текста, източник на противоречивата практика на ВКС, довела и до ТР №1 от 2001 г., е в резултата на механична промяна за терминологично уеднавяване на новите процесуални институти и система от съдилища, извършена с общата клауза на § 148 от ЗИД на ГПК, ДВ, бр.124 от 1997г.

Със последната промяна на чл.308 законодателят преодолява на законово ниво допуснатата очевидна колизия в чл.308.

Аргументът, че ВКС е съд по правото, а не по фактите в обезпечителното производство, не намира легална опора.

Върховната съдебна инстанция има такава компетентност във връзка с разглеждането и решаването на делата, каквато законът ѝ определя. Независимо от това, следва да се отбележи, че обезпечителното производство е самостоятелно защитно производство, различно от исковото производство-в него ВКС не действа като касационна инстанция по исков спор, а като съд пред който "делото е висящо". ВКС действа в качеството му на обезпечителен съд-съд, който е компетентен да разгледа и реши искане със самостоятелен предмет, предявено по реда на специално уредено защитно производство, различно от исковото.

Обстоятелството, че ВКС може да действа в различно качество, а не само като касационна инстанция по искиви дела, е безспорно. Това е прието и в Решение на Конституционния съд № 9 от 2002 г.

Това е признато и от самия ВКС, който в мотивите към ТР №1 от 2001 г. приема, че в случаите на обжалване на определение на въззивния съд по чл.315 във връзка с чл.218к "ВКС действа като контролен съд, който проверява законосъобразността на извода на въззивния съд по поставения на разглеждане процесуален въпрос, но действайки по правилата на Глава деветнадесетта ГПК "Обжалване на определенията". Действайки като контролна инстанция в производствата по частни жалби, подадени по реда на чл.315, ВКС е овластен, при отмяна на въззивното определение, да събира доказателства относно предмета на делото, да изгради собствени фактически констатации относно правно и доказателствено релевантните факти и да постанови свой акт по съществува на обезпечителния спор /арг. от чл.217, ал.2 ГПК/. Едва ли има, обаче каквото и да било основание, в хипотезата на чл.217, ал.2 във връзка с чл.315 ВКС да бъде компетентен да разреши правния спор, а в общия случай-при пряко сезиране с молба по чл.308, ал.1, да бъде лишен от подобна възможност.Мотивите към тълкувателно решение №1/2001 г. почиват на смесване на проблематика и правната уредба на различни по вид производства, като неоснователно пренасят към обезпечителния процес абстрактни характеристики на ВКС като "съд по правото, а не по фактите", и то при наличието на специални правила относно обезпечителния процес.

Разбирането на ВКС относно приложението на чл.308, ал.1 е особено неприемливо по отношение обезпечаването на отрицателните установителни искиве по чл.254 и 255 ГПК, където обезпечителната нужда е предпоставена от волята на кредитора /ответник/ във всички фази на висящност на процеса, включително и в касационната инстанция. Но и при другите видове искиве

обезпечителните нужди и предпоставките за допускане на обезпечителна мярка могат да варират в широки граници в хода на исковия процес.

Виждането на ВКС, изразено в искането за обявяване на противоконституционността на § 34 ЗИДГПК не може да бъде споделено и на основание на следното :

То влиза в колизия с основния конституционен принцип на чл.122, ал.1 от Конституцията, според който гражданите и юридическите лица имат право на защита във всички стадии на процеса. От функционална и житейска гледна точка, правото на защита на страната в исковия и в изпълнителния процес в множество хипотези не може да бъде осъществена пълноценно без обезпечителна защита. Именно в това е смисълът на обезпечителния процес. Обезпечителното производство не случайно е предвидено като един от трите основни способа на защита-санкция, а именно-исково производство, изпълнително производство, обезпечително производство. Макар и уредена като самостоятелно производство, обезпечителната защита обслужва ефикасността на исковия и изпълнителния процес и гарантира осъществяването на техните защитни последици. Гражданският процес е единна функционална система, която не може да работи ефикасно, ако нейните елементи не са в съгласие. Ако не се разсъждава чисто догматично, а се отчитат функционалните връзки между исков, изпълнителен и обезпечителен процес, лишаването от обезпечителна защита по време на висящността на касационното производство накърнява конституционно гарантираното право на защита, като прави несигурно осъществяването на последиците на съдебното решение. С оглед на изложеното § 34 не само не противоречи на чл.119, ал.1 и чл.124 от Конституцията, но напротив, е израз на установените в чл.124 функции на ВКС.

С оглед на изложеното, § 17, 20, 21, 23 и 34 ЗИДГПК не противоречат на чл.119, ал.1 и чл.124 от Конституцията, поради което считам, че искането на ОСГК на ВКС като неоснователно следва да бъде отхвърлено.

МИНИСТЪР :

АНТОН СТАНКОВ

